

Policy Brief

หนี้ครัวเรือนไทย

กับแนวทางการแก้ไขปัญหาแบบยั่งยืน

ตุลาคม 2568

หนี้ครัวเรือนไทยสูงถึงร้อยละ 88.2 ของ GDP ซึ่งสูงสุดในรอบ 16 ปี
ส่วนใหญ่เป็น “หนี้ไม่ก่อรายได้” การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า
ด้วยการพักหนี้จึงไม่เพียงพอ จำเป็นต้องปฏิรูปเชิงโครงสร้าง โดยมุ่ง
“สร้างรายได้-ลดหนี้ในระบบ-ยกระดับความรู้ทางการเงิน”
เพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจครัวเรือน

สถานการณ์ปัจจุบัน

ประเทศไทยกำลังเผชิญปัญหาหนี้ครัวเรือนในระดับวิกฤต โดยในไตรมาสแรกปี 2568 หนี้ครัวเรือนต่อ GDP สูงถึงร้อยละ 88.2 สูงกว่าเกือบทุกประเทศในอาเซียน¹ และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง ครัวเรือนไทยมีภาระหนี้เฉลี่ยกว่า 6 แสนบาทต่อครัวเรือน โดยร้อยละ 70 เป็นหนี้ในระบบ และร้อยละ 30 เป็นหนี้นอกระบบ²

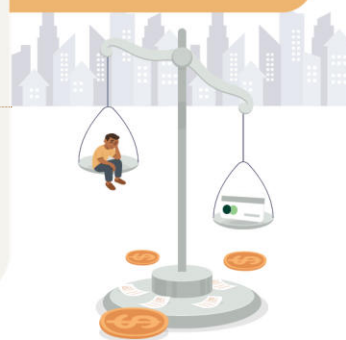
หนี้ส่วนใหญ่เป็น **หนี้อุปโภคบริโภค** ไม่ได้สร้างรายได้ เช่น บัตรเครดิตและสินเชื่อส่วนบุคคล ขณะที่กลุ่มคนรุ่นใหม่ (Gen Y) และกลุ่มรายได้น้อยเป็นกลุ่มที่มีหนี้เสีย (NPL) สูงสุด ส่วนกลุ่มวัยสร้างครอบครัวกลับเป็นกลุ่มที่แบกรับภาระหนี้มากที่สุด เนื่องจากมีรายได้ที่โตไม่ทันรายจ่ายที่เพิ่มขึ้น ทั้งค่าครองชีพ การสร้างครอบครัว และการดูแลบุตร³ ข้อมูลเหล่านี้สะท้อนถึงปัญหาเชิงโครงสร้างด้านรายได้ ค่าครองชีพ และความรู้ทางการเงิน

มาตรการที่ไทยใช้ในปัจจุบัน

รัฐบาลมีความพยายามแก้ปัญหาหนี้ครัวเรือนผ่านหลายโครงการ เช่น **มาตรการแก้หนี้เรื้อรัง** **คลินิกแก้หนี้** และการไกล่เกลี่ยหนี้ ซึ่งช่วยบรรเทาภาระได้ในระดับหนึ่ง แต่ยังมีข้อจำกัดด้านการเข้าถึงและประสิทธิภาพ

มาตรการ	รายละเอียด	😊 ข้อดี	😞 ข้อเสีย
มาตรการแก้หนี้ อย่างยั่งยืน	ลดดอกเบี้ย-ขยายเวลาชำระ สำหรับลูกหนี้เรื้อรัง	ลดภาระระยะยาว สร้างวินัยทางการเงิน	ครอบคลุมเฉพาะลูกหนี้ บางกลุ่ม ต้องสมัครใจเข้าร่วม
คลินิกแก้หนี้	รวบรวมหนี้เสีย (NPL) บัตร/สินเชื่อบุคคล ให้จ่ายเป็น ก้อนเดียวดอกเบี้ยต่ำ	ลดภาระดอกเบี้ย จัดการ หนี้ง่ายขึ้น จ่ายงวดเดียว	จำกัดเฉพาะหนี้เสียเดิม ลูกหนี้ต้องเข้าเกณฑ์
การไกล่เกลี่ยหนี้	เปิดเวทีให้เจ้าหนี้-ลูกหนี้เจรจา	ยืดหยุ่น ช่วยปรับ โครงสร้างหนี้เหมาะสม กับรายได้	ขึ้นอยู่กับความร่วมมือของ เจ้าหนี้และทักษะการเจรจา กับรายได้

มาตรการส่วนใหญ่ยังเน้น
“แก้ปัญหาเฉพาะหน้า”
มากกว่าการป้องกันหนี้ใหม่
จึงยังไม่สามารถหยุดวงจร
หนี้เรื้อรังได้อย่างยั่งยืน

วิกฤตหนี้เรื้อรัง

หนี้เชื่อมโยงกับรายได้
พฤติกรรมบริโภค และ
ระบบการเงิน การแก้
เพียงด้านเดียวไม่ยั่งยืน

มาตรการฉาบฉวย

การพักชำระหนี้ช่วยได้
เพียงระยะสั้น ไม่แก้ปัญหารายได้และวินัยการเงิน

หนี้นอกระบบไร้การคุ้มครอง

ดอกเบี้ยสูงเกินจริงและ
การทวงหนี้รุนแรง

ขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงาน

มาตรการกระจัดกระจาย
และไม่ต่อเนื่อง

ความรู้ทางการเงินต่ำ

คนส่วนใหญ่ขาดทักษะ
วางแผนการเงินและ
บริหารหนี้

บทเรียนจากต่างประเทศ⁴

มาเลเซีย

ตั้งองค์กร AKPK ให้คำปรึกษา
และปรับโครงสร้างหนี้⁵

ตัวกลางอิสระ มีอำนาจทางกฎหมาย
และบริการฟรี

ไทยควรมี “ศูนย์แก้หนี้แห่งชาติ” ที่เป็น
กลางและครอบคลุมทั้งหนี้ใน-นอกระบบ

เกาหลีใต้

ควบคุมสัดส่วนภาระหนี้ต่อ
รายได้ (DTI) และมูลค่าหลัก
ประกัน (LTV)

มีระบบข้อมูลรายได้แม่นยำ

ไทยควรใช้มาตรการ DTI อย่างจริงจังและ
พัฒนาฐานข้อมูลรายได้

บังกลาเทศ

ปล่อยสินเชื่อขนาดเล็ก
(microcredit) เพื่อสร้างรายได้

ขยายการเข้าถึงสินเชื่อรายย่อย

ไทยควรส่งเสริมสถาบันการเงินชุมชนและ
กองทุนหมู่บ้านให้เป็นทางเลือกแท้จริง

ข้อเสนอเชิงนโยบาย

1. มาตรการระยะสั้น:

ลดภาระ-ประคองสภาพคล่อง

- ปรับโครงสร้างหนี้และลดอัตราดอกเบี้ยให้กับ
กลุ่มเปราะบาง
- จัดตั้ง ศูนย์ให้คำปรึกษาทางการเงินแบบ
เบ็ดเสร็จ (One Stop Service) เพื่อให้คำ
ปรึกษาและไกล่เกลี่ยหนี้
- ให้สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำเพื่อรีไฟแนนซ์หนี้นอกระบบ
เข้าสู่ระบบ

2. มาตรการระยะยาว: แก้ที่ต้นเหตุ

- สร้างรายได้และงานมั่นคง โดยเฉพาะในระดับ
ฐานราก
- ยกระดับความรู้ทางการเงิน (Financial Literacy)
ผ่านการบรรจุในหลักสูตรการศึกษา และการอบรม
สำหรับวัยแรงงาน
- ส่งเสริมการออมและการลงทุน เพื่อสร้างภูมิคุ้มกัน
ทางการเงินระยะยาว

3. ปฏิรูปเชิงโครงสร้าง

- บังคับใช้กฎหมายควบคุมเจ้าหนี้ในระบบและ
ทวงหนี้ไม่เป็นธรรม
- พัฒนารฐานข้อมูลรายได้ประชาชนแบบบูรณาการ
เพื่อใช้กำหนดนโยบายสินเชื่ออย่างเหมาะสม
- ผลักดันกฎหมายการไกล่เกลี่ยหนี้ให้มีผลบังคับ
ใช้ถาวร

4. เสริมพลังชุมชนเข้มแข็ง

- ส่งเสริม กองทุนหมู่บ้าน-สหกรณ์ออมทรัพย์ เป็น
แหล่งเงินทุนที่ดอกเบี้ยเป็นธรรม
- ขยายการรณรงค์ “บัญชีครัวเรือน” เพื่อสร้าง
วินัยทางการเงิน
- ยกย่องและขยายผลชุมชนต้นแบบที่สามารถจัดการ
หนี้ได้อย่างยั่งยืน

บทสรุป

ปัญหาหนี้ครัวเรือนไทยไม่ใช่เพียงเรื่องของลูกหนี้รายบุคคล แต่เป็น **“โครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคม”** ที่ต้องการ การแก้ไขอย่างบูรณาการและต่อเนื่อง ทั้งการสร้างรายได้ ยกระดับความรู้ทางการเงิน และควบคุมหนี้ในระบบ หากไม่ดำเนินการอย่างจริงจัง ภาระหนี้จะกลายเป็น อุปสรรคสำคัญต่อความสามารถในการบริโภค การลงทุน และความมั่นคงของประเทศในระยะยาว

แนวคิดนโยบายหลัก:

“ลดหนี้ สร้างรายได้ เสริมความรู้ทางการเงิน”
คือสามเสาหลักของการแก้ปัญหาหนี้ครัวเรือนอย่างยั่งยืน

ผู้เขียน ผศ.ดร. สักกรินทร์ นิยมศิลป์ | กาญจนา เทียนลาย

รายงานสุขภาพคนไทย ดำเนินการโดยสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล โดยการสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ตั้งแต่ปี 2546 อย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี มีบทบาทในการนำเสนอข้อมูลสถานการณ์ และประเด็นสำคัญด้านสุขภาพ โดยข้อมูลและองค์ความรู้ ทำหน้าที่ในการชี้ประเด็นปัญหาทางสุขภาพที่สำคัญของประเทศ ให้ข้อเสนอแนะและแนวทางในการแก้ไขปัญหา เพื่อเป็นแนวทาง ในการกำหนดทิศทางนโยบายในอนาคต

<https://www.thaihealthreport.com>

<https://www.facebook.com/Thaihealthreport>

เอกสารอ้างอิง

1. Trading Economics. (2025). Households Debt to GDP - Countries - List | Asia. Retrieved from <https://tradingeconomics.com/country-list/households-debt-to-gdp?continent=asia>
2. ศูนย์พยากรณ์เศรษฐกิจและธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. (2567, กันยายน 10). ผลสำรวจสถานการณ์หนี้ครัวเรือนไทย ปี 2567. ประชาชาติธุรกิจ. <https://www.prachachat.net/breaking-news/news-1649842>
3. ศูนย์วิเคราะห์เศรษฐกิจ ทีทีบี. (2568, มีนาคม 10). ttb analytics ส่องสถานการณ์หนี้ครัวเรือนไทย...น่าห่วง. ทีเอ็มบีธนชาต. <https://www.ttbank.com/th/newsroom/detail/ttba-thai-household-debt-2025>
4. รวบรวมจาก Bank Negara Malaysia. (2022). AKPK Annual Report 2021. Kuala Lumpur: AKPK; Kim, S., & Cho, S. (2018). The Effect of DTI and LTV Regulations on Household Debt in Korea. Korean Economic Review, 34(2), 243-270; และ Yunus, M. (2007). Creating a World Without Poverty: Social Business and the Future of Capitalism. New York: PublicAffairs.
5. AKPK (Agensi Kaunseling dan Pengurusan Kredit) เป็นหน่วยงานให้คำปรึกษาด้านสินเชื่อและการจัดการหนี้ของประเทศไทย จัดตั้งขึ้น โดย ธนาคารกลางมาเลเซีย (Bank Negara Malaysia - BNM)

